

ສົມທຽບການນຳໃຊ້ອາຫານໝັກ (ຕົ້ນກ້ວຍໝັກ, ຜັກບັ້ງໝັກ, ຜັກຊູໝັກ ແລະ ຕົ້ນກ້ວຍ+ຜັກບັ້ງ+ຜັກຊູ (ໝັກ) ທີ່ມີຜົນຕໍ່ການລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນສາຍພັນ *Eisenia foetida*

Comparison of different fermented food (banana trunk, Morning glory, Cabbage and all Mixed together) On Growth performance of *Eisenia foetida*

ພອນມະນີ ທຳມະຈັກ¹ ອຳງຄຳ ບຸດດາລາ²

Phonmany Thammachak and Angkham Boudala

Abstract

The experiment was conducted at km 13 Agricultural Integrated Research Center, Faculty of Agriculture and Forestry, Champasack University. During January 2016 to May 2016 on the title: Comparison of different fermented food (banana trunk, Morning glory, Cabbage and Mixed together) On Growth performance of *Eisenia foetida*. The propose of this study is to find fermented food for Growth of *Eisenia foetida*. By using Randomized Complete Block Design (RCBD) type contains 4 treatments of each 10 replications as detailed: T₁: banana trunk fermented; T₂: morning glory fermented; T₃: Cabbage fermented and T₄: Mixed together.

See Performance Food 4 the trial is quite good for the growth of earthworms species *Eisenia foetida* from the lab to produce the best present experiment 3 plants were applied which yields as the numbers on the amount added is growing, aggravated last 600 g/basket, weight gain 500 g/basket increase, followed by T₁ = 550 g/basket, 450 g/baskets and lowered the T₂ and T₄ which averages 500 g/basket, 400 g/Basket (respectively) based on statistical analysis that the differences in the statistics, 95% confidence level and CV equal to 15.29%.

Keyword: Banana trunk, morning glory, cabbage, *eisenia foetida*.

ບົດຄັດຫຍໍ້

ການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນໄດ້ປະຕິບັດຢູ່ສູນທົດລອງກະສິກຳແບບປະສົມປະສານ ຫຼັກ 13 ຄະນະກະເສດສາດ ແລະ ປ່າໄມ້ ມະຫາວິທະຍາໄລ ຈຳປາສັກ, ໃນລະຫວ່າງເດືອນ 1/2015 ຫາ ເດືອນ 5/2016 ໃນຫົວຂໍ້: ສົມທຽບການນຳໃຊ້ອາຫານໝັກ (ຕົ້ນກ້ວຍໝັກ, ຜັກບັ້ງໝັກ, ຜັກຊູໝັກ ແລະ ຕົ້ນກ້ວຍ+ຜັກບັ້ງ+ຜັກຊູ (ໝັກ) ທີ່ມີຜົນຕໍ່ການລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນ ສາຍພັນ *Eisenia foetida*. ຈຸດປະສົງຂອງການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ແມ່ນເພື່ອຊອກຫາອາຫານທີ່ເໝາະສົມຕໍ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດຂອງຂີ້ກະເດືອນສາຍພັນ *Eisenia foetida* ການທົດລອງໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ຮູບແບບການທົດລອງແບບ RCBD (Randomized Complete Block Design). ປະກອບມີ

¹ ພາກວິຊາ: ລ້ຽງສັດ ຄະນະກະເສດສາດ ແລະ ປ່າໄມ້ ມະຫາວິທະຍາໄລ ຈຳປາສັກ

Department of Livestock, Faculty of Agriculture and Forestry Champasack University

Tel. 020 99978385, E-mail Address: Thammachakp@yahoo.com

² ພາກວິຊາ: ລ້ຽງສັດ ຄະນະກະເສດສາດ ແລະ ປ່າໄມ້ ມະຫາວິທະຍາໄລ ຈຳປາສັກ

Department of Livestock, Faculty of Agriculture and Forestry Champasack University

4 ຈຸທິດລອງ ແລະ 10 ຊໍ້າຄື: T_1 = ຕົ້ນກ້ວຍໝັກ; T_2 = ຜັກບັ້ງໝັກ; T_3 = ຜັກຊູໝັກ; T_4 = (ຕົ້ນກ້ວຍ+ຜັກບັ້ງ+ຜັກຊູ) ໝັກ.

ເຫັນໄດ້ວ່າປະສິດທິພາບຂອງອາຫານທັງ 4 ຈຸທິດລອງ ແມ່ນຂ້ອນຂ້າງດີຕໍ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຂີ້ກະເດືອນສາຍພັນ *Eisenia foetida* ແຕ່ຈຸທິດລອງທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດດີທີ່ສຸດແມ່ນຈຸທິດລອງທີ 3 ທີ່ນໍາໃຊ້ຜັກຊູໝັກ ເຊິ່ງໃຫ້ຜົນຜະລິດຄື: ທາງດ້ານຈຳນວນໂຕສຸດທ້າຍແມ່ນ , ຈຳນວນໂຕເພີ່ມແມ່ນ ໂຕ, ນໍ້າໜັກສຸດທ້າຍແມ່ນ 600 g/ກະຕ່າ, ນໍ້າໜັກເພີ່ມ 500 g/ກະຕ່າເພີ່ມ, ຮອງລົງມາແມ່ນ T_1 = 550g/ກະຕ່າ, 450g/ກະຕ່າ ແລະ ຕໍ່າສຸດແມ່ນ T_2 ແລະ T_4 ເຊິ່ງມີຄ່າສະເລ່ຍ 500g/ກະຕ່າ, 400g/ກະຕ່າ (ຕາມລຳດັບ) ເຊິ່ງອີງຕາມການວິເຄາະທາງດ້ານສະຖິຕິແລ້ວເຫັນວ່າມີຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານສະຖິຕິ, ຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃນລະດັບ 95% ແລະ CV ເທົ່າກັບ 15.29%.

ຄໍາສໍາຄັນ: ຕົ້ນກ້ວຍ, ຜັກບັ້ງ, ຜັກຊູ, ຂີ້ກະເດືອນ *Eisenia foetida*.

ພາກສະເໜີ

ຂະແໜງການກະສິກໍາແມ່ນວຽກງານໜຶ່ງ ທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ສໍາຄັນທາງດ້ານການຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານສະບຽງອາຫານໃຫ້ແກ່ມວນມະນຸດ ບໍ່ວ່າຈະເປັນທາງດ້ານການປຸກຝັງ ແລະ ລ້ຽງສັດ. ແມ່ນລ້ວນແຕ່ມີການນໍາໃຊ້ຕົ້ນທຶນທີ່ສູງໃນການຜະລິດ ໃນປະຈຸບັນປະເທດຂອງພວກເຮົາ ແມ່ນຍັງນໍາໃຊ້ອາຫານສັດທີ່ນໍາເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດ ເຊິ່ງມີລາຄາແພງ ການນໍາໃຊ້ຕົ້ນທຶນສູງເຖິງ 80-85% ຂອງການລົງທຶນທັງໝົດ. ສະນັ້ນເພື່ອເປັນການຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນຂອງການຜະລິດໃຫ້ຕໍ່າລົງເຮົາຄວນຫັນມາລ້ຽງ ຫຼື ຜະລິດສິ່ງທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ເປັນອາຫານໃຫ້ແກ່ສັດໄດ້ດ້ວຍຕົນເອງ ໃນນັ້ນການລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນ ເພື່ອນໍາໃຊ້ເປັນອາຫານສັດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນສັດປີກ ເຊັ່ນ: ເປັດ, ໄກ່ ນອກຈາກນັ້ນຍັງສາມາດເປັນອາຫານໃຫ້ແກ່ສັດນໍ້າ ເຊັ່ນ: ປາ, ກົບ ເພາະວ່າຂີ້ກະເດືອນປະກອບດ້ວຍທາດອາຫານຫຼາກຫຼາຍຊະນິດ ເຊິ່ງສໍາພອນ ແລະ ບຸນຊວງ (1999) ໄດ້ຂຽນໄວ້ວ່າ: ຂີ້ກະເດືອນ ບໍ່ໄດ້ເປັນພຽງສັດໂຕນ້ອຍໆທີ່ອາໄສ ຢູ່ໃນດິນເທົ່ານັ້ນ ມັນຍັງເປັນອາຫານທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານສານອາຫານໃຫ້ແກ່ສັດລ້ຽງເຊິ່ງໃນ ຮ່າງກາຍຂອງ ມັນປະກອບດ້ວຍທາດຊີ້ນ (Protein) ຫຼາຍກ່ວາ 70% ຂອງນໍ້າໜັກແຫ້ງ ແລະ ອາຊິດອາມິໂນທີ່ ສໍາຄັນ ເຊັ່ນ: ໄລຊິນ, ເມໂທໂອນິນ, ນິອາຊິນ, ວິຕາມິນ B₁₂ ແລະ ທາດໄຂມັນ 7-10% ຂອງນໍ້າໜັກແຫ້ງ. ດັ່ງນັ້ນ ຈິ່ງເປັນອາຫານຊັ້ນດີໃຫ້ແກ່ສັດລ້ຽງ. ນອກຈາກຄຸນປະໂຫຍດທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຂີ້ກະເດືອນຍັງມີຄຸນປະ ໂຫຍດທາງດ້ານເສດຖະກິດຄອບຄົວ, ດ້ານການກະເສດ, ດ້ານການແພດ, ດ້ານການຮັກສາສະພາບແວດລ້ອມ ເຊັ່ນ: ການກໍາຈັດຂີ້ເຫຍື້ອ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມໄດ້ມີຫຼາກຫຼາຍວິທີໃນການລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນອອກໄປຕາມແຕ່ລະຊະນິດ ແລະ ແຫຼ່ງອາຫານທີ່ນໍາມາໃຊ້ລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນ ເຊັ່ນ: ຂີ້ງົວ, ຂີ້ໝູ ແລະ ຂີ້ແບ້ (Nguyen Quang, 2000) ເຊິ່ງສາມາດເຮັດໃຫ້ຂີ້ກະເດືອນຈະເລີນເຕີບໂຕໄວ ແລະ ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍ ອີກດ້ານໜຶ່ງ ຂີ້ກະເດືອນນັ້ນເປັນສັດທີ່ກິນອາຫານງ່າຍສາມາດກິນຈຳພວກເສດຜັກ, ເສດຊາກພືດ, ຊາກສັດ, ທີ່ເນົ່າເປື່ອຍ ແລະ ເປັນຜູ້ຍ່ອຍສະຫຼາຍທີ່ດີ ເຊິ່ງ ໄຂ່ແກ້ວ (2000) ໄດ້ກ່າວໄວ້ວ່າ: ຄວາມສໍາເລັດໃນການລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນໃຫ້ໄດ້ກໍາໄລ ແມ່ນຂຶ້ນກັບອາຫານທີ່ໃຊ້ລ້ຽງທີ່ມີລາຄາຖືກ ຫຼື ບໍ່ຕ້ອງເສຍເງິນຊື້ເລີຍເຊັ່ນ: ອາຫານເສດຈາກຄົວເຮືອນ, ຈາກຮ້ານອາຫານ, ເສດຜັກ ຫຼື ຂອງທີ່ຖືກຄັດຖິ້ມຈາກຕະຫຼາດ, ຂອງເສຍຈາກໂຮງອາຫານໄດ້ແກ່ໂຮງງານຖົ່ວເຫຼືອງ, ໂຮງງານເຮັດແຫ້ງມັນຕົ້ນ.

ເຊິ່ງພຶດຜັກໃນບ້ານເຮົາກໍ່ມີຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ແລະ ສາມາດນໍາໃຊ້ເປັນອາຫານໃຫ້ແກ່ຂີ້ກະເດືອນ ເຊັ່ນ: ຜັກບັ້ງ, ຜັກກະລໍ່າປີ, ຕົ້ນກ້ວຍ ແລະ ອື່ນໆ...ດ້ວຍເຫດຜົນທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຂ້າພະເຈົ້າຈິ່ງມີຄວາມ ສົນໃຈສຶກສາກ່ຽວ

ກັບການລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນໂດຍນຳໃຊ້ເສດພືດຜັກມາເປັນອາຫານສຳລັບລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນ ພາຍໃຕ້ ຫົວຂໍ້ທີ່ມີຊື່ວ່າ: ສົມທຽບການນຳໃຊ້ອາຫານໝັກ (ຕົ້ນກ້ວຍໝັກ, ຜັກບັ້ງໝັກ, ຜັກຊູໝັກ ແລະ ຕົ້ນກ້ວຍ+ຜັກບັ້ງ+ຜັກຊູ (ໝັກ) ທີ່ມີຜົນຕໍ່ການລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນສາຍພັນ *Eisenia foetida*.

ຈຸດປະສົງ

- ເພື່ອຊອກຫາອາຫານທີ່ເໝາະສົມ ຕໍ່ກັບການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ການໃຫ້ຜົນຜະລິດຂອງຂີ້ກະເດືອນສາຍພັນ *Eisenia foetida*.

ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການ

ສະຖານທີ່ ແລະ ໄລຍະເວລາ

ການທົດລອງຄັ້ງນີ້ ແມ່ນໄດ້ປະຕິບັດຢູ່ທີ່ສູນທົດລອງກະສິກຳແບບປະສົມປະສານ ຂອງຄະນະກະເສດສາດ ແລະ ປ່າໄມ້ ມະຫາວິທະຍາໄລ ຈຳປາສັກ, ເຊິ່ງຕັ້ງຢູ່ບ້ານ ຫ້ວຍລືສີ ເມືອງ ບາຈຽງຈະເລີນສຸກ ແຂວງ ຈຳປາສັກ, ຫ່າງຈາກຕົວເມືອງປາກເຊໄປທາງເລກທີ 13 ໃຕ້ ປະມານ 13 Km ເຊິ່ງນຳໃຊ້ໄລຍະເວລາໃນການກະກຽມ ແລະ ທົດລອງທັງໝົດ 20 ອາທິດ ເລີ່ມແຕ່ວັນທີ 29/01/16-30/05/16.

ວິທີການທົດລອງ

ນຳໃຊ້ຂີ້ກະເດືອນສາຍພັນ *Eisenia foetida*. ເຊິ່ງ ການທົດລອງດັ່ງກ່າວແມ່ນຈັດເຂົ້າໃນການທົດລອງຮູບແບບ RCBD (Randomized Completely Block Design) ໂດຍປະກອບມີ 4 ຈຸດທົດລອງ (Treatments) ດ້ວຍກັນ ແລະ ມີ 10 ຊ້ຳ (Replication) ເຊິ່ງມີຈຳນວນ 40 ກະຕ່າລາຍລະອຽດ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- T1 = ຕົ້ນກ້ວຍໝັກ
- T2 = ຜັກບັ້ງໝັກ
- T3 = ຜັກຊູໝັກ
- T4 = ຕົ້ນກ້ວຍ+ຜັກບັ້ງ+ຜັກຊູ

ຕາຕະລາງທີ 1 ການແຈກຢາຍຈຸດທົດລອງ

Block I	Block II	Block III	Block IV	Block V	Block VI	Block VII	Block VIII	Block IX	Block X
T1	T4	T1	T4	T1	T4	T1	T4	T1	T4
T2	T3	T2	T3	T2	T3	T2	T3	T2	T3
T3	T2	T3	T2	T3	T2	T3	T2	T3	T2
T4	T1	T4	T1	T4	T1	T4	T1	T4	T1

ການກະກຽມຄອກ

ຄອກທີ່ນຳໃຊ້ໃນການທົດລອງປະກອບມີ 1 ຄອກ ເຊິ່ງມີຂະໜາດ 4 x 3 m ມຸງດ້ວຍຫຍ້າ, ແອ້ມດ້ວຍຝາ ໄມ້ ໃຜ່ ແລະ ປົກອີກຊັ້ນດ້ວຍຜ້າກັນແສງ, ເຊິ່ງກ່ອນນຳຂີ້ກະເດືອນເຂົ້າທົດລອງນັ້ນແມ່ນໄດ້ຂ້າເຊື້ອຄອກດ້ວຍປຸນຂາວ ເປັນເວລາ 1 ອາທິດ.

ການລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນນຳໃຊ້ກະຕ່າທັງໝົດຈຳນວນ 40 ໜ່ວຍ ແຕ່ລະໜ່ວຍມີຂະໜາດ 30 x 40 m ໂດຍນຳໃຊ້ຖົງຢາງ ແລະ ຜ້າແຍ່ງຂຽວຮອງພື້ນ ແລ້ວໃຊ້ລວດມັດອ້ອມກະຕ່າ ແລະ ເຈາະເປັນຮູນ້ອຍໆ ເພື່ອລະບາຍນ້ຳ. ສຳລັບວັດສະດຸຮອງພື້ນແມ່ນນຳໃຊ້ຂີ້ແບ້ຈຳນວນ 2 ກິໂລຕໍ່ 1 ກະຕ່າ, ເຟືອງ ນຳມາແຊ່ນ້ຳປະມານ 3-4 ວັນ (ຕັດເປັນທ່ອນນ້ອຍໆ ປະມານ 15-20 ຊັງຕີແມັດ).

ການກະກຽມແນວພັນ ແລະ ວິທີການລ້ຽງ

ແນວພັນຂີ້ກະເດືອນທີ່ນຳມາລ້ຽງໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນສາຍພັນ *Eisenia foetida*. ເຊິ່ງມີຢູ່ຕາມທ້ອງຖິ່ນທົ່ວໄປ ຈຳນວນໂຕທັງໝົດນ້ຳໜັກລວມທັງໝົດ 4,000 g ແລະ ຄວາມຍາວສະເລ່ຍແມ່ນ 18-20 Cm/ໂຕ.

ແມ່ນເລີ່ມຈາກການນຳເອົາກະຕ່າທັງໝົດ 40 ກະຕ່ານັ້ນມາວາງລົງໃນພື້ນທີ່, ທີ່ຮາບພຽງ ຈາກນັ້ນກໍ່ເອົາເຟືອງມາຮອງພື້ນໜາປະມານ 3 Cm ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ຂີ້ກະເດືອນໜີ ຈາກນັ້ນຈຶ່ງນຳເອົາຂີ້ແບ້ທີ່ຊັງນ້ຳໜັກໄວ້ແລ້ວນັ້ນຖອກລົງໃສ່ກະຕ່າທີ່ວາງໄວ້ ສ່ວນອາຫານແມ່ນໃຫ້ກິນຕາມຫຼັງ

ເມື່ອກະກຽມພື້ນທີ່ ແລະ ອຸປະກອນຕ່າງໆສຳເລັດແລ້ວ ກໍ່ນຳເອົາແນວພັນຂີ້ກະເດືອນ ທີ່ໄດ້ຄັດເລືອກ ໄວ້ນັ້ນລົງລ້ຽງໃນກະຕ່າຈຳນວນ 40 ກະຕ່າ, ໂດຍສະເລ່ຍແລ້ວອັດຕາການປ່ອຍແມ່ນ 100g/ກະຕ່າ. ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍ່ນຳເອົາກະຕ່າທັງໝົດໄປວາງໄວ້ໃນໂຮງເຮືອນທີ່ກຽມໄວ້, ຈາກນັ້ນປະໄວ້ປະມານ 1 ອາທິດ ເພື່ອໃຫ້ຂີ້ກະເດືອນປັບໂຕເຂົ້າກັບສະພາບແວດລ້ອມ, ຫົດນ້ຳເລື້ອຍໆ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມຊຸ່ມສະໝໍ່າສະເໝີ ຈາກນັ້ນ ປະມານ 2 ວັນ ຈຶ່ງເລີ່ມໃຫ້ອາຫານ.

ອາຫານ ແລະ ນ້ຳ

ອາຫານທີ່ໃຊ້ລ້ຽງໃນຄັ້ງນີ້ປະກອບດ້ວຍ 4 ສຸດຄື: ຕົ້ນກ້ວຍໝັກ, ຜັກບັ້ງໝັກ, ຜັກຊຸໝັກ ແລະ (ຕົ້ນກ້ວຍ+ ຜັກບັ້ງ+ຜັກຊຸ (ໝັກ). ເຊິ່ງຈະໃຫ້ອາຫານຫຼັງຈາກທີ່ປ່ອຍຂີ້ກະເດືອນລົງແລ້ວປະມານ 5 ວັນ ເຊິ່ງໃນແຕ່ລະຄັ້ງແມ່ນໃຫ້ 100g/ກະຕ່າ ເທົ່ານັ້ນ ເຊິ່ງຈະໃຫ້ອາຫານ 2 ວັນ/ຄັ້ງ. ໃນການໝັກນັ້ນແມ່ນບໍ່ໄດ້ໃຊ້ຫຍັງ ເຊິ່ງໝັກຄັ້ງລະ 5 ກິໂລ ແລະ ໃຊ້ເວລາ 7 ວັນໃນການໝັກ 1 ຄັ້ງ. ໃນການໃຫ້ນ້ຳນັ້ນແມ່ນເຮົາຈະສັງເກດເບິ່ງຄວາມຊຸ່ມຂອງອາຫານ (ຂີ້ສັດ) ໂດຍໃຊ້ມືກຳເບິ່ງຖ້າແຫ້ງເກີນໄປກໍ່ ຕື່ມນ້ຳ ໂດຍໃຊ້ຊິວຫົດ ປົກກະຕິແລ້ວແມ່ນໃຫ້ 2 ວັນ/ຄັ້ງ. ການລ້ຽງທັງໝົດແມ່ນຈະໃຊ້ເວລາ 8 ອາທິດ ນັບຕັ້ງແຕ່ມີປ່ອຍຂີ້ກະເດືອນລົງລ້ຽງ ແລະ ເກັບຂໍ້ມູນສຸດທ້າຍ ເຊິ່ງຫຼັງຈາກສິ້ນສຸດການທົດລອງແລ້ວ ເຮົາສາມາດຮັບຮູ້ໄດ້ ເຖິງການຈະເລີນເຕີບໂຕ, ການໃຫ້ຜົນຜະລິດ, ປະສິດທິພາບໃນການນຳໃຊ້ອາຫານແຕ່ລະຊະນິດ ແລະ ສາມາດວິເຄາະອົງປະກອບທາງເຄມີຂອງອາຫານ ແລະ ຂີ້ກະເດືອນ.

ຂໍ້ມູນທີ່ເກັບກຳ

ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນນັ້ນແມ່ນສຸ່ມເອົາຂີ້ກະເດືອນໃນແຕ່ລະຈຸທິດລອງຈຳນວນ 20% ຂອງນ້ຳໜັກທັງໝົດຕໍ່ 1 ກະຕ່າ ເຊິ່ງໄລຍະການລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນແມ່ນ 8 ອາທິດ ເຊິ່ງໃນການເກັບຂໍ້ມູນແມ່ນຫຼັງຈາກທີ່ເອົາຂີ້ກະເດືອນລົງລ້ຽງແລ້ວ ແມ່ນຈະໄດ້ເກັບພຽງຄັ້ງດຽວຄືຈະເກັບໃນວັນສຸດທ້າຍຂອງການທົດລອງ ເຊິ່ງການເກັບກຳຂໍ້ມູນຈະປະກອບດ້ວຍ ນ້ຳໜັກກ່ອນການທົດລອງ (kg), ລວງຍາວເລີ່ມຕົ້ນ (cm), ຈຳນວນໂຕເລີ່ມຕົ້ນ (ໂຕ), ນ້ຳໜັກສຸດທ້າຍ (kg), ລວງ

ຍາວສຸດທ້າຍ (cm), ຈຳນວນໂຕສຸດທ້າຍ (ໂຕ), ນ້ຳໜັກເພີ່ມ (kg), ລວງຍາວເພີ່ມ (cm), ຈຳນວນໂຕເພີ່ມ (ໂຕ), ວິໄຈຫາຄ່າ (DM, N ແລະ Ash) ຂອງອາຫານ ແລະ ຂີ້ກະເດືອນ

ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ສຳລັບຂໍ້ມູນທັງໝົດແມ່ນສົມທຽບດ້ວຍລະບົບ LSD (Least Significant Difference) ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນດ້ວຍໂປຣແກມ Statistic ແລະ ວິເຄາະຫາຄວາມແປປ່ວນແບບ Analysis of Variation (ANOVA).

ຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ວິຈານ

ສ່ວນປະກອບທາງດ້ານເຄມີຂອງອາຫານ

ຜ່ານການວິໄຈຫາສ່ວນປະກອບຂອງອາຫານທີ່ໃຊ້ໃນການທົດລອງພົບວ່າ: ອາຫານຕ່າງໆທີ່ໃຊ້ໃນການທົດລອງກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການໝັກ ແມ່ນມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານອາຫານທີ່ແຕກຕ່າງກັນເຊິ່ງກ່ອນການໝັກ ແມ່ນມີຄ່າ: ຕົ້ນກ້ວຍມີລະດັບໂປຣຕິນ 2.3 % ໂດຍສະເລ່ຍ ແລະ ເມື່ອໝັກໄດ້ 7-10 ວັນ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 7.2 % ເຊິ່ງຖືວ່າຢູ່ໃນລະດັບທີ່ດີ ແລະ ໃກ້ຄຽງກັນກັບການລາຍງານຂອງ Anon (2010) ເຊິ່ງມີລະດັບ 2.5 % ແລະ ມີວັດຖຸແຫ້ງ 5%. ຜັກບັ້ງມີລະດັບໂປຣຕິນ 17,4 % ໂດຍສະເລ່ຍ ແລະ ເມື່ອໝັກໄດ້ 7-10 ວັນ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 20,6%, ເຊິ່ງຖືວ່າເຊິ່ງຖືວ່າຢູ່ໃນລະດັບທີ່ດີ ແລະ ໃກ້ຄຽງກັນກັບການລາຍງານຂອງ ບຸນທະວີ ແລະ ຄະນະ (2010) ທີ່ໄດ້ກ່າວ ຜັກບັ້ງມີລະດັບໂປຣຕິນ 15.8%. ມີວັດຖຸແຫ້ງ 8.8%. ຜັກຊູ ມີລະດັບໂປຣຕິນ 3.2% ໂດຍສະເລ່ຍ ແລະ ເມື່ອໝັກໄດ້ 7-10 ວັນ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 8% ເຊິ່ງຖືວ່າເຊິ່ງຖືວ່າຢູ່ໃນລະດັບທີ່ດີ ແລະ ໃກ້ຄຽງກັນກັບການລາຍງານຂອງ (Read more, 2013). ເຊິ່ງມີລະດັບ 4% ເຊິ່ງເຫັນວ່າການເພີ່ມຂຶ້ນທາງດ້ານສານອາຫານຈາກການໝັກແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບທີ່ໜ້ອຍ ທາງນີ້ອາດຍ້ອນມາຈາກການໝັກບໍ່ໄດ້ໃສ່ຫຍັງພຽງແຕ່ອາໄສການເຮັດວຽກຂອງຈຸລະຊີບໃນຂະບວນການໝັກເທົ່ານັ້ນ.

ຕາຕະລາງທີ 2 ສ່ວນປະກອບທາງເຄມີຂອງອາຫານ ແລະ ຂີ້ກະເດືອນ

ລ.ດ	ຊະນິດ	DM %	CP %	Ash
1	ຜັກບັ້ງ	8.3	17.4	10.4
2	ຜັກຊູ	9	3.2	13
3	ຕົ້ນກ້ວຍ	7	2.5	20
4	ຜັກບັ້ງ+ຜັກຊູ+ຕົ້ນກ້ວຍ	8.4	11.2	18
5	ຜັກບັ້ງໝັກ	10	20.6	16.2
6	ຜັກຊູໝັກ	5	8	10
7	ຕົ້ນກ້ວຍໝັກ	5.2	7.2	15.4
8	ຜັກບັ້ງ+ຜັກຊູ+ຕົ້ນກ້ວຍ	8.6	14.6	17.3
9	ຂີ້ກະເດືອນ ທີ່ລ້ຽງດ້ວຍຜັກບັ້ງໝັກ	20.25	59.4	76.4
10	ຂີ້ກະເດືອນ ທີ່ລ້ຽງດ້ວຍຜັກຊູໝັກ	20.3	60.3	77.6
11	ຂີ້ກະເດືອນ ທີ່ລ້ຽງດ້ວຍຕົ້ນກ້ວຍໝັກ	20.7	59.7	77.3
12	ຂີ້ກະເດືອນ ທີ່ລ້ຽງດ້ວຍ (ຜັກບັ້ງ+ຜັກຊູ+ຕົ້ນກ້ວຍ) ໝັກ	20.29	60.1	77.5

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ການວິໄຈໃນຫ້ອງທົດລອງ (Laboratory) ທີ່ສູນວິໄຈອາຫານສັດ

ສຳລັບຄຸນຄ່າທາງດ້ານອາຫານຂອງຂີ້ກະເດືອນ ໃນແຕ່ລະຈຸທິດລອງເມື່ອນຳມາວິເຄາະທາງດ້ານສະຖິຕິແລ້ວ ເຫັນວ່າມີຄ່າສະເລ່ຍທີ່ໃກ້ຄຽງກັນ ເຊິ່ງມີຄ່າສະເລ່ຍຄື: T1 ມີຄ່າ ໂປຣຕິນ ເທົ່າ 59,2%, ນ້ຳໜັກແຫ້ງ 20.25% ແລະ ເຖົ້າ 76.4%. T2 ມີຄ່າ ໂປຣຕິນ ເທົ່າ 60.3%, ນ້ຳໜັກແຫ້ງ 20,3% ແລະ ເຖົ້າ 77.6%. T3 ມີຄ່າ ໂປຣຕິນ ເທົ່າ 59,7 %, ນ້ຳໜັກແຫ້ງ 20,7 % ແລະ ເຖົ້າ 77.3% ແລະ T4 ມີຄ່າ ໂປຣຕິນ ເທົ່າ 60,1%, ນ້ຳໜັກແຫ້ງ 20.29% ແລະ ເຖົ້າ 77.5%. ເຊິ່ງໃກ້ຄຽງກັບການລາຍງານຂອງສຸກມັງກອນ ແລະ ດ່ອງ (2009) ທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ວ່າ: ຂີ້ກະເດືອນ ສາຍພັນ *Eisennia foetida* ມີຄ່າສະເລ່ຍຂອງທາດໂປຣຕິນ ປະມານ 59.5%, ວັດຖຸແຫ້ງ 20.27% ແລະ ເຖົ້າ 77.27% ເຊິ່ງເຫັນວ່າການກິນອາຫານຊະນິດທີ່ແຕກຕ່າງກັນແມ່ນບໍ່ມີຜົນຕໍ່ຄຸນຄ່າທາງດ້ານອົງປະກອບທາງເຄມີຂອງ ຂີ້ກະເດືອນ.

ຕາຕະລາງທີ 3: ສັງລວມຜົນໄດ້ຮັບ

ຈຸທິດລອງ	T1	T2	T3	T4	%CV	SEM	F-Test
ຄວາມຍາວຂອງຂີ້ກະເດືອ (Cm)							
- ລວງຍາວເລີ່ມຕົ້ນ	10533.	115.	11533.	115.	-	-	-
- ລວງຍາວສຸດທ້າຍ	1108.	1177.	1183.	11733.	5.64	0157.	0.99
- ລວງຍາວເພີ່ມ	0.55	0.27	0.3	0.233	205	0.284	0.25
ນ້ຳໜັກຂອງຂີ້ກະເດືອນ (g)							
- ນ້ຳໜັກເລີ່ມຕົ້ນ	100	100	100	100	-	-	-
- ນ້ຳໜັກສຸດທ້າຍ	550 ^{AB}	500 ^B	600 ^A	500 ^B	15.29	33.54	2.04*
- ນ້ຳໜັກເພີ່ມ	450 ^{AB}	400 ^B	500 ^A	400 ^B	18.78	33.54	2.04*
ຈຳນວນໂຕ (ໂຕ)							
- ຈຳນວນໂຕເລີ່ມຕົ້ນ	137	137	137	137	-	-	-
- ຈຳນວນໂຕສຸດທ້າຍ	1512 ^B	1478 ^B	2403 ^A	1633 ^B	32.53	233.35	3.49*
- ຈຳນວນໂຕເພີ່ມ	1374 ^B	1341 ^B	2266 ^A	1459 ^B	35.31	233.44	3.49*

ໝາຍເຫດ: NS= not significantly, AB = ມີຄວາມແຕກຕ່າງລະດັບ 95% (*)

ຜ່ານການທົດລອງລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນ ໂດຍການນຳໃຊ້ອາຫານໜັກທີ່ແຕກຕ່າງກັນ (ຕົ້ນກ້ວຍໜັກ + ຜັກບັ້ງໜັກ + ຜັກຊູໜັກ ແລະ (ຕົ້ນກ້ວຍ + ຜັກບັ້ງ + ຜັກຊູ ໜັກ) ສັງເກດເຫັນວ່າທາງດ້ານນ້ຳໜັກສຸດທ້າຍ, ນ້ຳໜັກເພີ່ມ, ເມື່ອນຳເອົາຂໍ້ມູນມາວິເຄາະທາງດ້ານສະຖິຕິແລ້ວ ແມ່ນບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານສະຖິຕິ ($P < 0.05$). ເຊິ່ງມີຄ່າສະເລ່ຍທາງດ້ານຕົວເລກທີ່ໃກ້ຄຽງກັນຄື: T1= 550g/ກະຕ່າ, 450g/ກະຕ່າ, T2= 500 g/ກະຕ່າ, 400g/ກະຕ່າ, T3= 600 g/ກະຕ່າ, 500 g/ກະຕ່າ, ແລະ T4= 500 g/ກະຕ່າ, 400 g/ກະຕ່າ (ຕາມລຳດັບ). ຈຳນວນໂຕສຸດທ້າຍ ແລະ ຈຳນວນໂຕເພີ່ມ ເມື່ອນຳເອົາຂໍ້ມູນມາວິເຄາະທາງດ້ານສະຖິຕິແລ້ວແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານສະຖິຕິ ($P < 0.05$).

ທາງດ້ານຈຳນວນໂຕສຸດທ້າຍ ແລະ ຈຳນວນໂຕ ເພີ່ມ ແມ່ນມີຄ່າສະເລ່ຍທາງດ້ານຕົວເລກທີ່ໃກ້ຄຽງກັນຄຽງກັນ ຄື: $T1 = 1.512$ ໂຕ/ກະຕ່າ, 1.374 ໂຕ/ກະຕ່າ, $T2 = 1.478$ ໂຕ/ກະຕ່າ, 1341 ໂຕ/ກະຕ່າ, $T3 = 2.403$ ໂຕ/ກະຕ່າ, 2.266 ໂຕ/ກະຕ່າ, ແລະ $T4 = 1.633$ ໂຕ/ກະຕ່າ, 1.459 ໂຕ/ກະຕ່າ (ຕາມລຳດັບ).

ລວງຍາວສຸດທ້າຍ, ລວງຍາວເພີ່ມ, ເມື່ອນຳເອົາຂໍ້ມູນມາວິເຄາະທາງດ້ານສະຖິຕິແລ້ວແມ່ນບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານສະຖິຕິ ($P > 0.05$). ເຊິ່ງມີຄ່າສະເລ່ຍທາງດ້ານຕົວເລກທີ່ໃກ້ຄຽງກັນຄຽງກັນຄື: $T1 = 11.08$ cm, 0.55 cm, $T2 = 11.77$ cm, 0.3 cm, $T3 = 11.83$ cm, 0.23 cm ແລະ $T4 = 11.73$ cm, 0.233 cm (ຕາມລຳດັບ). ເຊິ່ງເຫັນວ່າຈຸທິດລອງທີ່ໃຫ້ຜົນການຈະເລີນເຕີບໂຕຂ້ອນຂ້າງສູງກ່ວາໝູ່ແມ່ນ ຈຸທິດລອງ $T3$ ເຊິ່ງລ້ຽງດ້ວຍຜັກຊຸໝັກແມ່ນໃຫ້ຜົນຕອບຮັບທາງດ້ານການຈະເລີນເຕີບໂຕດີກ່ວາຈຸທິດລອງອື່ນໆ.

ຈາກຜົນໄດ້ຮັບຂອງການທົດລອງ ເຫັນວ່າກົງກັບການທົດລອງຂອງ ທອງໃໝ່ ແລະ ຈັນສະໝອນ (2010) ທີ່ລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນສາຍພັນ *Eudrilus eugeniae* ໂດຍການນຳໃຊ້ສູດອາຫານຄື: ຂີ້ແບ້, ຜັກບັ້ງ, ຜັກກະລຳ ແລະ ຂີ້ແບ້+ຜັກບັ້ງ+ຜັກກະລຳ ເຫັນວ່າໃຊ້ອັດຕາການປ່ອຍ 20 g/ກະຕ່າ ສາມາດສ້າງນ້ຳໜັກເພີ່ມສູງສຸດໄດ້ 26 g ແລະ ນ້ຳໜັກເພີ່ມຕໍ່າສຸດແມ່ນ 13 g ສຳລັບການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳນວນຂີ້ກະເດືອນກໍ່ສະແດງອອກເຊັ່ນດຽວກັນຄື 53 ໂຕ/ກະຕ່າ ແລະ 43 ໂຕ/ກະຕ່າ ຕາມລຳດັບ ແລະ ເມື່ອທຽບໃສ່ການທົດລອງຂອງ ສຸນິສາ (2007) ເຊິ່ງໃຊ້ສູດອາຫານດັ່ງນີ້: ຂີ້ງົວ+ຂີ້ແບ້+ຜັກບັ້ງ ແລະ ຂີ້ງົວ+ຂີ້ແບ້+ຜັກກະລຳ ເຫັນວ່າການທົດລອງມີຜົນໄດ້ຮັບຄື: ອັດຕາການປ່ອຍ 30 g/ກະຕ່າ ສາມາດສ້າງນ້ຳໜັກເພີ່ມສູງສຸດ 116 g/ກະຕ່າ ແລະ ນ້ຳໜັກເພີ່ມຕໍ່າສຸດແມ່ນ 66.17 g/ກະຕ່າ ແລະ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳນວນໂຕແມ່ນສະແດງອອກຄື: 340 ໂຕ/ກະຕ່າ ແລະ 200.6 ໂຕ/ກະຕ່າ ແລະ ເມື່ອທຽບໃສ່ການທົດລອງຂອງ ນວນນິພາ ແລະ ວົງສະກຸນ (2006) ເຫັນວ່າມີຄວາມສອດຄ່ອງກັນຄື ອາຫານສຸດປະສົມກັບພືດທີ່ມີທາດ N ສູງຈະໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງກ່ວາໝູ່ ເຊິ່ງການລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນໂດຍອັດຕາການປ່ອຍ 200 g/ກະຕ່າ ດຳເນີນການທົດລອງໂດຍການນຳໃຊ້ຂີ້ຄວາຍ+ເຟືອງ+ຖົ່ວອາຣາຄິສ ສາມາດສ້າງນ້ຳໜັກເພີ່ມ ແລະ ຈຳນວນໂຕເພີ່ມສູງສຸດແມ່ນ 589.33 g/ກະຕ່າ ແລະ 7702 ໂຕ/ກະຕ່າ ເຊິ່ງສູດອາຫານທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດຕໍ່າແມ່ນ ຂີ້ຄວາຍ+ເຟືອງ+ຫຍ້າບີອຊັນຕາ ເຊິ່ງມີນ້ຳໜັກເພີ່ມ 513.33 g/ກະຕ່າ ແລະ 6242 ໂຕ/ກະຕ່າ.

ຈາກນັ້ນ ອອນອະນິງ ແລະ ນ້ອຍ (2011) ກໍ່ໄດ້ທົດລອງການລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນສາຍພັນ *Esenia foetida* ໂດຍການນຳໃຊ້ຝຸ່ນຄອກ ຂີ້ໝູ, ຂີ້ງົວ, ຂີ້ແບ້ ແລະ ຂີ້ໝູ+ຂີ້ງົວ+ຂີ້ແບ້ ໂດຍການນຳໃຊ້ຜັກບັ້ງເປັນອາຫານ ເຫັນໄດ້ວ່າ ຈາກການນຳໃຊ້ອັດຕາການປ່ອຍ 100 g/ກະຕ່າ ສາມາດສ້າງນ້ຳໜັກເພີ່ມສູງສຸດ 130 g/ກະຕ່າ, ຈຳນວນໂຕເພີ່ມແມ່ນ 160 ໂຕ/ກະຕ່າ ແລະ ລວງຍາວເພີ່ມ 9 cm.

ເຊິ່ງສັງເກດເຫັນວ່າການທົດລອງຂອງຂ້າພະເຈົ້ານັ້ນມີການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດຂ້ອນຂ້າງດີ ທາງນີ້ອາດມີຜົນມາຈາກຂີ້ກະເດືອນທີ່ເອົາມາລ້ຽງນັ້ນຈະເລີນເຕີບໂຕເຕັມທີ່ ເຮັດໃຫ້ການແຜ່ພັນຂ້ອນຂ້າງຫຼາຍ ດັ່ງນັ້ນການເພີ່ມທາງດ້ານຈຳນວນໂຕຈຶ່ງຫຼາຍ ແລະ ການຈັດການທາງດ້ານປັດໄຈຕ່າງໆກໍ່ຖືວ່າປະຕິບັດໄດ້ດີ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຜົນການທົດລອງໄດ້ຮັບຜົນດີ.

ສະຫຼຸບ

ຜ່ານການທົດລອງ: ຜົນຂອງການນຳໃຊ້ອາຫານໝັກທີ່ແຕກຕ່າງກັນ (ຕົ້ນກ້ວຍຊອຍໝັກ + ຜັກບັ້ງຊອຍໝັກ + ຜັກຊຸຊອຍໝັກ ແລະ ຕົ້ນກ້ວຍ+ຜັກບັ້ງ+ຜັກຊຸ (ໝັກ) ຕໍ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຂີ້ກະເດືອນສາຍພັນ *Eisenia foetida* ອີງຕາມຂໍ້ມູນແມ່ນສາມາດສະຫຼຸບດັ່ງນີ້

ການນຳໃຊ້ອາຫານທີ່ແຕກຕ່າງກັນຄື: T_1 = ຕົ້ນກ້ວຍໝັກ; T_2 = ຜັກບັ້ງໝັກ; T_3 = ຜັກຊຸໝັກ; T_4 = ຕົ້ນກ້ວຍ+ຜັກບັ້ງ+ຜັກຊຸ (ໝັກ). ເຫັນວ່າຜັກຊຸໝັກແມ່ນໃຫ້ຜົນການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ເພີ່ມຈຳນວນຂອງຂີ້ກະເດືອນສາຍພັນ *Eisenia foetida*.

ຂໍ້ແນະນຳ

ໃນການທົດລອງສົມທຽບປະສິດທິພາບການນຳໃຊ້ອາຫານໝັກຊະນິດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ໂດຍມີຈຸດປະສົງເພື່ອການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດຂອງຂີ້ກະເດືອນ ສາຍພັນ *Eisenia foetida* ເພື່ອຢາກເຮັດໃຫ້ຜົນຂອງການຄົ້ນຄ້ວາທົດລອງມີຄວາມຊັດເຈນແນ່ນອນຢູ່ຂຶ້ນໃນການທົດລອງຄັ້ງຕໍ່ໄປຂ້າພະເຈົ້າໃນນາມຜູ້ປະຕິບັດຕົວຈິງຂໍແນະນຳບາງບັນຫາດັ່ງນີ້: ເພີ່ມໄລຍະເວລາໃນການທົດລອງໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ, ຄວນເອົາໃຈໃສ່ທາງດ້ານປັດໄຈສະພາບແວດລ້ອມເປັນຕົ້ນແມ່ນທາງດ້ານອຸ່ນຫະພູມ.

ຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນ

ຂ້າພະເຈົ້າຜູ້ຂຽນ ຂໍສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນມາຍັງຫົວໜ້າສູນທົດລອງກະສິກຳແບບປະສົມປະສານຫຼັກການ 13 ຄະນະກະເສດສາດ ແລະ ປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລ ຈຳປາສັກ ທີ່ໄດ້ເອື້ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນດ້ານສະຖານໃນການທົດລອງຄັ້ງນີ້ເປັນຢ່າງສູງ

ເອກະສານອ້າງອີງ

- ໄຂ່ແກ້ວ ພົມວິໄລ. (2002). ລັກສະນະລຳໂຕຂອງຂີ້ກະເດືອນ, ຄູ່ມືຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນ, ສູນພັດທະນາກະສິກຳ. ໜ. 5.
- ສຳພອນ ເກີງພະຈັນ ແລະ ບຸນຊວງ ພິມມະສອນ. (1999). ຄຸນຄ່າທາງດ້ານສານອາຫານຂອງຂີ້ກະເດືອນ, ການລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນກ ສູນຝຶກອົບຮົມຄຸນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ໜ. 7.
- ສຸນິສາ ຍຸດທະຍາ. (2007). ການລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນດ້ວຍການນຳໃຊ້ (ຂີ້ງົວ, ຂີ້ແບ້, ຜັກບັ້ງ ແລະ ຂີ້ງົວ, ຂີ້ແບ້, ຜັກກະລຳ) ງານວິໄຈອາຫານສັດ ກອງອາຫານສັດກົມປະສຸສັດ ກະຊວງກະເສດ ແລະ ສະຫະກອນ. ໜ. 13 (ພາສາໄທ).
- ສຸກມັງກອນ ພະສະພອນ ແລະ ດ່ອງ ຈຳຣະສັນ. (2009). ອົງປະກອບທາງເຄມີຂອງຂີ້ກະເດືອນ, ຄູ່ມືການວິເຄາະຫ້ອງປະກອບທາງເຄມີຂອງອາຫານສັດ, ສູນວິໄຈ ແລະ ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນອາຫານສັດເຂດຮ້ອນ, ຄະນະກະເສດສາດ, ມະຫາ ວິທະຍາໄລຂອນແກ່ນ. ໜ. 9-27 (ພາ ສາໄທ).
- ທອງໃໝ່ ໄຊຍະວົງ ແລະ ຈັນສະໝອນ ສິງງາມ. (2010). ສົມທຽບການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງ ຂີ້ກະເດືອນສາຍພັນ *Eudrilus engeniea* ໂດຍການນຳໃຊ້ສູດອາຫານ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ (ຂີ້ແບ້, ຜັກບັ້ງ, ຜັກກະລຳ ແລະ ຂີ້ແບ້+ຜັກບັ້ງ+ຜັກກະລຳປີ 1:1:1) ບົດລາຍງານຈົບຊັ້ນປະລິນຍາຕີ. ໜ. 25-30.

- ນົງນຸດ ວະລົມກຸນ ແລະ ອາຍເມືອງ ພົມບໍາລຸງ. (2002). ການລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນພໍ່ພັນ-ແມ່ພັນ. ການຈັດການຟາມເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິພາບຂອງການຜະລິດຂີ້ກະເດືອນພັນ. ໜ. 17-18 (ພາສາໄທ).
- ນ້ອຍ ລັດມະນີ ແລະ ອອນອານົງ ເຮືອງປັນຍາ. (2011). ຜົນຂອງການທົດລອງລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນສາຍພັນ *Esenia foetida* ໂດຍການນຳໃຊ້ຝຸ່ນຄອກ (ຂີ້ໝູ+ຂີ້ງົວ+ຂີ້ແບ້ ແລະ ຂີ້ໝູ+ຂີ້ງົວ+ຂີ້ແບ້), ບົດລາຍງານທ້າຍການສຶກສາລະດັບປະລິນຍາຕີ. ພາກວິຊາລ້ຽງສັດ-ການປະມົງ, ຄະນະກະເສດສາດ ແລະ ປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລ ຈຳປາສັກ. ໜ. 39-40.
- ນວນນິພາ ສຸດທິບໍລົມ ແລະ ວົງສະກຸນ ນາປະເສີດ. (2006). ສຶກສາການລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນໂດຍການນຳໃຊ້ອາຫານປະສົມທີ່ແຕກຕ່າງກັນໃນສາຍພັນ *Esenia foetida* ບົດລາຍງານທ້າຍການສຶກສາລະດັບປະລິນຍາຕີ. ຄະນະກະເສດສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ແຫ່ງຊາດ. ໜ. 33-37.
- ບຸນທະວີ ເຫຼົ້າຄຳ ແລະ ຈັນທະລາ ລາຊາພັກດີ. (2010). ຄຸ້ນຄ່າທາງດ້ານອາຫານຂອງຜັກບັ້ງ. ຜົນກະທົບຂອງການນຳໃຊ້ຂີ້ເຫຼັງ ເປັນອາຫານເສີມຕໍ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໝູລາດ ແລະ ໝູມອງກາຍໂດຍເກືອຮຳ ແລະ ຜັກບັ້ງ ບົດລາຍງານທ້າຍການສຶກສາລະດັບປະລິນຍາຕີ. ພາກວິຊາລ້ຽງສັດ-ການປະມົງ. ຄະນະກະເສດສາດ ແລະ ປ່າໄມ້. ໜ. 30.
- Anon. (2010). ຄວາມສຳຄັນຂອງຕົ້ນກ້ວຍ www.slideshare.net/banana41/ss51471627 ກັນຍາ 2553. Read more 2013. ຄຸນລັກສະນະຂອງຜັກຊູ. <http://th.wikipedia.org>

